

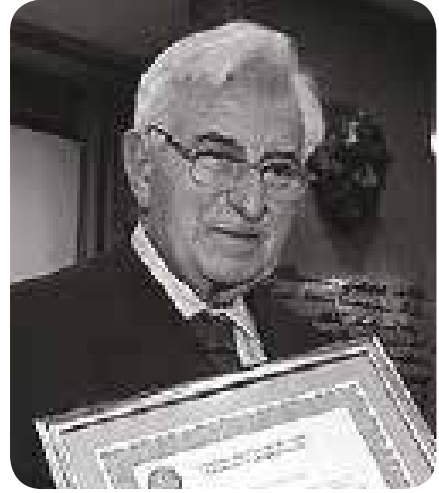
NURETTİN ÖZDEMİR

Nail TAN

Türk Dili yazarlarından, şair, eski Gümüşhane Milletvekili Nurettin Özdemir, 25 Ağustos 2016 Perşembe günü Ankara’da hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, 26 Ağustos 2016 Cuma günü saat 11.00’de TBMM’de düzenlenen tören ve Kocatepe Camisi’nde kılınan Cuma ve cenaze namazlarının ardından memleketi Gümüşhane’nin Kelkit ilçesine götürüldü. 27 Ağustos 2016 Cumartesi günü Kelkit Camisi’nde kılınan öğle namazı sonrası Kelkit Mezarlığı’ndaki aile kabristanında toprağa verildi.

Rahmetli Özdemir, 5 Ekim 1927 tarihinde Gümüşhane’nin Kelkit ilçesinde doğdu. Babası Kelkit’in ileri gelenlerinden Fikri Bey, annesi ise Kezban Rukiye Hanım’dır.

Kelkit Cumhuriyet İlkokulu (1940) ve Gümüşhane Ortaokulunu (1943) bitirdikten sonra Trabzon Lisesinde başladığı lise eğitimini İstanbul Haydarpaşa Lisesinde tamamladı (1947). İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun olup (1951) serbest avukatlığa başladı. Vatani görevini yedek subay olarak Ankara’da (1958-

1959) yerine getirdi. Siyasete atılıp 12 ve 14. dönem (1961-1965, 1969-1973) Gümüşhane milletvekili olarak TBMM’de görev yaptı. Bir süre Kültür Bakanlığında müşavirlik yapıp emekliye ayrıldı (1981). O yıllarda erken milletvekili emekliliği yoktu. Kızılay Genel Başkan Yardımcısı (1991-1998) iken zaman zaman Genel Başkanlığa vekâlet etti.

Edebiyat dünyamızda şair kimliğiyle yer aldı. İlk şiiri 1944 yılında Trabzon Halkevinin *İnan* dergisinde yayımlandığında henüz 17 yaşındaydı. Trabzon’da ayrıca, *Halk* ve *Yeni Yol* gazeteleriyle yönettiği *Boztepe* adlı lise dergisin-

de de şiirleri basıldı. İstanbul'da kendini ve sanatını tanıtmak için daha geniş imkânlara kavuştu. *Şadurvan, Varlık, İstanbul, Aile, Beş Sanat ve Türk Dili, Hisar, Çağrı* dergilerindeki şiirleriyle sanat çevrelerinin takdirlerini topladı. Trabzon Halkevinin şiir yarışmasında birinci oldu (1950). Üslubu, dil anlayışı ve işlediği konulara bakılarak "*Hisar şairleri*" arasında değerlendirildi. *Vatan* şiiri en beğenilen şiirleri arasında yer aldı. Bazı şiirlerinde Fikri Nur ve Tanrıdağlı takma adlarını kullandığı görüldü.

Şiir dışında, çeşitli gazetelerde siyaset ve edebiyat yazıları da yayımladı. Radyo ve TV'lerdeki sanat programlarına katıldı. *Struga Şiir Akşamları* (1981) ve 12. Dünya Şairleri Kongresi'nde (1992) Türkiye'yi temsil etti. Şiirlerinden bir bölümü Talat S. Halman ve Yusuf Mardin tarafından İngilizceye çevrildi. Bazı şiirleri de Erol Sayan, Şekip Ayhan Özışık ve Sela-

hattin İçli gibi ünlü bestekârlarca TSM formunda bestelendi.

Sanat çalışmaları, üyesi bulunduğu İLESAM tarafından 2011 yılında Türk Edebiyatına Üstün Hizmet Ödülü ile onurlandırıldı.

Eserleri ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Şiir: *Hayat Şiiri* (1949), *Yağmur Sonrası* (1955), *Yitik Sevgi* (1959), *Vakit Geçti Yorgunum* 1959-1981 (1981), *Zaman ve Aşk* (Bütün Şiirleri, 1997).

Hakkında Ali Coşkun Hirik tarafından *Hisar'da Bir Burç: Nurettin Özdemir* (Ankara 2008, Gümüşhane Belediyesi Yayını) adlı bir kitap yayımlandı.

Şair Hikmet Odabaşoğlu ile evliliğinden bir kızı (Aslıhan) ve dört oğlu (M. Gökhan, Kürşat Fikri, C. Cengiz, Türkmen) dünyaya geldi. Eşi ve çocukları sağdır.

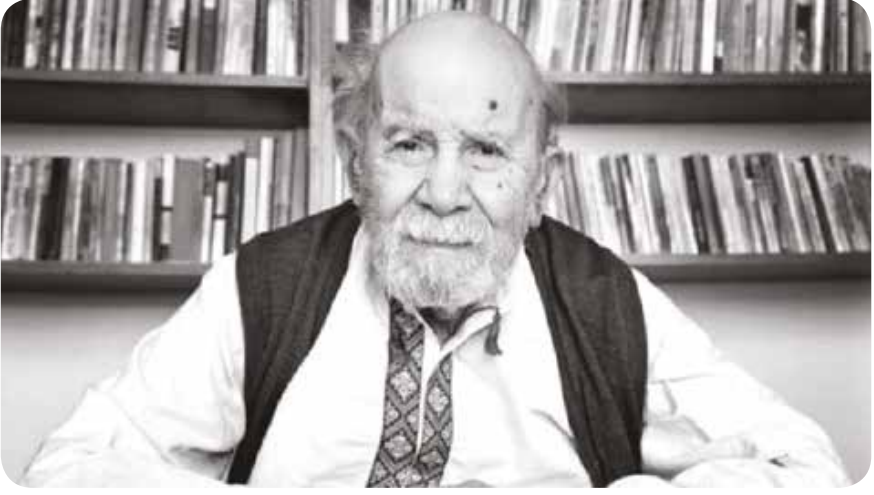
Nurettin Özdemir; şair parlamenter, hukukçu şairler arasında seçkin bir yere sahipti. Ruhu şad olsun!

VEDAT TÜRKALİ/ ABDÜLKADİR PİRHASAN

Şair, romancı, senaryo ve oyun yazarı, Türk dili ve edebiyatı öğretmeni Vedat Türkali, çoklu organ yetmezliği tedavisi gördüğü Yalova Devlet Hastanesinde 29 Ağustos 2016 Pazartesi günü

hayata veda etti. Cenazesi, Dünya Barış Günü dolayısıyla 1 Eylül 2016 Perşembe günü İstanbul Teşvikiye Camisi'nde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Zincirlikuyu Mezarlığı'nda eşi Ayşe Merih Pirhasan'ın mezarı yanında toprağa verildi.

Asıl adı Abdülkadir Demirkan/ Pirhasan olan rahmetli Türkali, 13 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'da doğdu. Babası Osman Demirkan, annesi ise Melek Hanım'dır.

İlkokul ve ortaokulu Samsun'da okudu. Samsun Lisesinden sonra askerî öğrenci olarak İstanbul Ü Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde yüksek öğrenimini tamamlayıp (1942) edebiyat öğretmeni oldu. Maltepe (1943-1951) ve Kuleli (1951) Askerî Liselerinde edebiyat öğretmenliği yaptı. Kuleli'de öğretmenken ideolojik faaliyetleri sebebiyle tutuklandı, yargılanarak dokuz yıl hapse mahkûm edildi. Yedi yıl (1951-1958) hapis yattıktan sonra tahliye olunca hayatını senaryo yazarak, film yöneterek kazanmaya başladı. Rıfât Ilgaz ile Gar Yayınlarını kurdu. 1960 yılından itibaren Vedat Türkali imzası-

nı kullandı. 1990'dan sonra on yıl kadar Londra'da yaşadı.

Edebiyat dünyamıza şiirleriyle girdi. İlk şiirleri Abdülkadir Demirkan adıyla yayımlandı (1938). Bazı şiir ve yazılarında Hasan Denizli takma adını kullandığı da görüldü. "Bekle Bizi İstanbul" şiiri büyük ilgi gördüyse de büyük şairlerin şiir kitaplarını okuyunca şiir yazmaktan vazgeçti. 1960'tan itibaren senaryo ve oyun, 70'li yıllarda da roman yazmaya yöneldi. Yeşilçam için kırkı aşkın film senaryosu yazdı. Ayrıca üç filmin yönetmenliğini yaptı. *Dallar Yeşil Olmalı* ve *Bu Ölü Kalkacak* oyunları İstanbul Şehir Tiyatrolarında sahneye konuldu (1976, 1987). İlk romanı *Bir Gün Tek Başına* 1975'te yayımlandığında romancı kimliğiyle de tanındı. Romanlarında Türkiye'nin siyasi, ideolojik

olaylarını edebî bir dille ele almaktaydı.

Ödülleri içinde en önemlileri şunlardır:

1965 *Karanlıkta Uyananlar* ile Antalya Film Festivali En İyi Senaryo Ödülü

1970 *Dallar Yeşil Olmalı* oyunuyla TRT Sanat Ödülleri Yarışmacı Başarı Ödülü

1974 *Bir Gün Tek Başına* romanıyla *Milliyet* Roman Yarışması Birincilik Ödülü

1976 *Bir Gün Tek Başına* ile Orhan Kemal Roman Armağanı

1977 *Kara Çarşafli Gelin* senaryosuyla Antalya Film Festivali En İyi Senaryo Ödülü

1982 *Bedrana* senaryosuyla Carlovy Vary Film Festivali Cidalc Ödülü

2016 Beyaz Martı Edebiyat Ödülü

1 Mayıs 2004-1 Mayıs 2005 arası, *Vedat Türkali Yılı* olarak kutlandı.

Eserleri tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Şiir: *Eski Şiirler, Yeni Türküler* (1979)

Roman: *Bir Gün Tek Başına* (1975), *Mavi Karanlık* (1983), *Yeşilçam Dedikleri Türkiye* (1986), *Tek Kişilik Ölüm* (1990), *Güven* (iki cilt, 1999), *Kayıp Romanlar* (2004), *Yalancı Tanıklar Kahvesi* (2009), *Bitti Bitti-Bitmedi* (2014).

Oyun: *141. Basmak* (1971), *Bu Ölü Kalkacak* (1976), *Dallar Yeşil Olmalı* (1985).

Senaryo (Yayımlanmış): *Üç Film Birden/Kara Çarşafli Gelin, Güneşli Bataklık, Analık Davası* (1979), *Eski Filmler* (1983), *Fatmagül'ün Suçu Ne?* (1986).

Filme alınmış diğer senaryolarından bir bölümü şunlardır: *Bedrana, Kızıl Vazo, Tatlı Bela, Dolandırıcılar Şahı, Ayrılan Yollar, Bir Gecelik Gelin, Kopuk, Korkusuz Âşıklar, Karanlıkta Uyananlar, Otobüs Yolcuları, Şehirdeki Yabancı, Sokakta Kan Vardı, Üç Tekerlekli Bisiklet.*

Anı/hatıra: *Bu Gemi Nereye* (1985), *Komünist* (2001).

Deneme, söyleşi, inceleme: *Savunmalar* (1989), *Yanıtlar* (1992), *Özgürlük İçin Kürt Yazıları I-II* (1996, 2015), *Ölmedikçe* (1999), *Tüm Yazıları, Konuşmaları* (2001).

Hakkında *Vedat Türkali* (haz. S. Özdemir, 2005) ve *Vedat Türkali Ansiklopedisi* (haz. Emin Karaca, 2006) yayımlandı.

Ayşe Merih Pirhasan'la evliliğinden kızı oyuncu, şarkıcı Deniz Türkali ve oğlu şair, yönetmen, senarist Hasan Barış Pirhasan bulunmaktadır. Şarkıcı Zeynep Casalini de torunudur.

Ruhu şad olsun!